

Nagyváradai Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANÓ

Kiadóhivatal: Hegedüs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Napról-napra javul Magyarország és Románia viszonya

Titulescu londoni követ Besszarábiáról

Az *Argus* közgazdasági napilap londoni munkatársa beszélgetést folytatott Nicolae Titulescuval, Románia londoni követével. Ez a beszélgetés különösen rávilágít Romániának a nagy hatalmakkal szemben elfoglalt helyzetére.

Besszarábia kérdésében Titulescu — miután emlékeztet arra a támogatásra, amelyet Anglia Romániának mindig megadott — igen fontos és eddig még csak kevesek által ismert tényre szegye le. Ugyanis elmondja hogy Londonban ő már régebben lépéseket tett és ezeknek lehet köszönni, hogy több nemzetközi szerződésbe fel lehetett venni azt a szakaszt, hogy Országának a népszövetséghez intézendő felebbezesei nem érinthetik Románia határainak és szuverenitásának kérdését. Hozzáfüzi még Titulescu, hogy Anglia amikor elismerte a szovjetkormányt, az elismerő iratban azt a határozott formulát használta, hogy a moszkovita kormány fennhatóságát csak azokra a területekre ismeri el, amelyek a szovjet szuverenitást elfogadják. Ez implicit kizárja Besszarábiát, mert bármily szempontból is tekintsek a dolgot, teljes lehetetlenség volna az, hogy Besszarábiát olyan területként kezeljék, mint amely elfogadta a moszkovita fennhatóságot.

Románia nemzetközi politikai helyzetéről Titulescu azt mondja hogy nem szabad illúzióknak átengednünk magunkat. Azzal a rezerváltsággal, amire állása kötelezi, Titulescu kijelentette, hogy ezt úgy érti, hogy: nem szabad azt hinni, hogy Nagy-Románia határvonalainak egyeztetni meghuzása egyenlő magával a határok garantálásával. Viszont ezt a homályos magyarázatot így teszi egészen világossá a követ:

— Nagy-Románia sok tekintetben egy szép keret, amelynek politikai állandóságában pillanatig sem kételkedem, azonban ki kell tölteni ezt a keretet munkával és vigyázni kell rá állandó óvatossággal.

Románia és Magyarország viszonyáról Titulescu ezeket mondotta:

— Minden tanácskozás során, amit múlt évi szeptembertől ez évi márciusig folytattam, mind-

két fél nagy és őszinte erőfeszítéseket tett, hogy a jóviszony, ami a két állam delegátusai között fennállt, a jövőben ugyanugy meglegyen a két nép között is. Az a tény, hogy eddig is számos olyan vitás kérdést megold-

tak, — amelyek valódi akadályai voltak a két állam őszinte megértésének, — azt a reményt önti belém, hogy Magyarországgal viszonyunk napról-napra jobb lesz.

A pesti kurzuslapok megjelentek

— Budapesti tudósítónk távirata —

A budapesti napilapok sztrájkja változatlanul folyik tovább. A Népszaván kívül tegnap a fajvédő Szózat, ma pedig a Nép című lap is megjelent. A Nép vezetőhelyén közli a budapesti napilapok szindikátusához intézett következő levelét, ame-

lyet Benárd főszerkesztő irt alá: — Nem tűrhetjük a magyar lelkiismeret szavának elnémitását, nem tűrhetjük a népnek a magyar munkássággal való szembeállítását, ezért a szindikátusból kilépünk.

Még jegyzik a londoni tőzsdén a román állampapirokat

Konfliktus a City és a román kormány közt

Pár nappal ezelőtt az a hír járta be a sajtót, hogy a londoni tőzsde tanácsa nem engedte meg a román értékpapírok hivatalos jegyzését. Ez a hír némi korrigálásra szorult, amennyiben egyelőre még jegyzik a román értékeket a londoni tőzsdén. Különben az előzmények a következők:

Tavaly decemberben a londoni tőzsdetanács hivatalosan közölte, hogy amennyiben a román kormány nem kezdi meg újból az 1913. évi 4 és fél százalékos aranyjáradék kuponjainak fizetését, a tőzsde represszáliákkal lesz kénytelen élni, ami abban áll, hogy a tőzsdén többé román államkötvényeket nem jegyezhetnek.

Az angol lapok most arról adnak hírt, hogy mivel a tőzsde közleményének megjelenésétől (1923. december 12.) mostanig elég sok idő eltelt és a román kormány még sem tette meg a szükséges intézkedéseket, a tőzsdetanács végső terminusként 1924 május 2-ikát állapítja meg a kuponok beváltására. Ha aztán erre a határidőre sem hajlandó a román kormány fizetni, akkor ezt az államkötvényt a tőzsdetanács nem engedi többé a hivatalos listán jegyezni.

A román kormánynak kezdetől fogva az volt az álláspontja, hogy az 1913-as aranyjáradék nem minden angol tulajdonosnak kuponjait váltja be, mert úgy sejtí, hogy egyes angol tulajdonosok volt ellenséges alattvalóktól vették a járadékpapírt. A román kormány csakis azt a járadékot ismeri el, amelynek száma a londoni Schroeder-bank ház listáján szerepel. Ebbe viszont a tőzsdetanács nem megy bele, ezért állapította meg a május 2-iki határidőt.

Apponyi beszéde a kisantant és Magyarország viszonyáról

— Budapesti tudósítónk távirata —

A magyar nemzetgyűlés tegnap esti ülésén a kölcsön javaslatokhoz elsőnek gróf Apponyi Albert szólalt fel. Kifejti, hogy a magyar ellenőrző-bizottság teljesen elűt az osztrákétól. Az egész ellenőrzőbizottság nem egyéb, mint a kisantant politikai vivmánya. Tagadhatatlan, hogy a Népszövetséghez tartozó államok nagyrésznél, sőt falán mindegyikénél meg van a jóindulat irántunk. De ha jóindulatuk összeütközésbe kerül a régi háborús szövetségbe tartozó, tehát kisantantbeli államok köve-

teléseivel, az irányunkban való jóindulat mindig a rövidebbet húzza. Hányszor fordultunk a nemzeti kisebbségek elnyomatása ügyében a népszövetséghez, az a döntés elől mindig elzárkózott. Ezután arról szól Apponyi, hogy a kölcsön összege csekély, a szanalási idő rövid. Arra kell gondolnunk mi lenne akkor, ha a nemzetgyűlés nem szavazná meg a javaslatot.

Ruppert Rezső: Megbukna a kormány és jönne más.

Az ülés folyik.

MAI ZÜRICH NYITÁS

NEWYORK	570
LONDON	2470
PÁRIS	34
PRAGA	1690
BUKAREST	300
BUDAPEST	0,77
BERLIN	124
BÉCS	0008,25
MILANO	2520

Nem kell Váradon személyazonossági igazolvány

A személyazonossági igazolványok kiállítására körül hónapokon keresztül tartó jegyzékváltás indult meg a város és a belügyi kormány között. Az államrendőrségen már több ízben megtették az előkészületeket, hogy kolozsvári mintára megkezdjék a személyazonossági igazolványok kiállítását. Az utolsó percben azonban jött a miniszteri rendelkezés, amely egyre késleltette a végrehajtást.

Az államrendőrség népesedési osztályának vezetője Hrior kapitány igen óvatosan kezelte az ügyet és igen helyesen elmulasztotta a több mint 300.000 lej értékű nyomtatványok megrendelését.

Ma aztán teljesen tisztázódott a helyzet és Hrior kapitány előrelátása megmentette a várost egy negyedmillió fősleges kiadástól.

A belügyminiszteriumból tegnap ugyanis rendelet érkezett a prefekturára, amelyben a miniszterium végérvényesen felfüggeszti a személyazonossági igazolványok kiállításáról kiadott intézkedést.

Oroszország elutasította a népszövetség jegyzékét

Nem lép be a Népszövetségbe

Genfből jelentik: A népszövetség néhány héttel ezelőtt jegyzékét intézett Szovjetország kormányához, amelyben felhívja, hogy kössenek garancia szerződést a népszövetségben képviselt államokkal. A jegyzékre tegnap érkezett válasz, amelyben a népszövetség titkársága azonnal nyilvánosságra hozott. A szovjetkormány kifejezi válaszában, hogy

hogy a népszövetség mai formájával és berendezésével szemben a legélesebb elutasítás álláspontjára helyezkedik.

Ennek dacára hajlandó minden tesülettel é országgal együtt működni abban az irányban, hogy a katonai terheket leszállítsák és leküzdjék a háboru veszedelmét.

A szovjetek szövetségének kormánya minden olyan indítványt elutasít, amely olyan nemzetközi szervezet megteremtését célozza, amely fel van hatal-

mazva, hogy bizonyos körülmények között kényszerrendszabályokat alkalmazhat bármely állam ellen. Épen úgy a leghatározottabban visszautasít minden olyan törekvést, amely egyes államcsoportoknak teljhatalmat ad nemzetközi döntésekre mert

ez nem jelentene egyebet, mint a nagyhatalmak nemzetközi diktatúráját.

A jegyzék a továbbiakban kifejti, hogy a szovjetkormány nagyon jól átérzi, hogy a mai nemzetközi helyzetben elkerülhetetlenek az egyes államok közötti szerződések, azonban nem tartja megengedhetőnek, hogy ezeket a szerződéseket valamelyik nemzetközi szervezet fennhatósága alá helyezték. Elfogadhatatlannak találja különösen azt a feltételt, amelyet a nagyhatalmak a többi népszövetségi állam elé szabtak, hogy tudniillik háboru esetén katonai segítséget nyújtanak a vezető hatalmaknak.

Hírek

* **Hodor Viktor** Bihar, Szatmár, Arad és Szilágymege közigazgatási főfelügyelője ma délután Nagyváradra érkezik. Itt lesz Hodor főfelügyelői székhelye.

* **Az Apolló mozgószínházban** még két napig, ma, szombaton és holnap vasárnap látható a Rejtelmek háza negyedik — befejező — része. Ezt megelőzi egy kétfelvonásos kacagtató Zigottó vigjáték. Ma, szombaton és holnap, vasárnap az előadások 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. A 3 órai előadás mindkét nap mérsékelt helyáru.

* **INGZEFIREK, BATISTOK...?**

* **Fatty a Dorian-filmszínházban.** Még szombaton és vasárnap látható a Dorian-filmszínházban a „Fatty a nagypapa fiacskája” című 6 felvonásos kacagtató slágerburleszk, amelyben Fatty a népszerű kövér filmkomikus minden eddigi alakítását felülmúló könnyekig megnevettető alakítást nyújt. A 3 órás előadás mérsékelt helyáru. Jön: „A bolygó szüz.”

* **DIVATEPONGE, GYAPJUDELAIN...?**

* **Luciano Albertini a Vigadóban.** Szenzációs bemutatója lesz ma, szombaton a Vigadó mozgószínháznak. Először kerül színre Nagyváradon a „Sámson az óriás” című izgalmas kalanddráma, amelyben Luciano Albertini házaktetején és gyárkéményeken hihetetlen és bravuros artista-mutatványokat végez. A kitűnő 6 felvonásos film szombaton és vasárnap látható.

* **Tizenhárom betörés tettesei.** Az államrendőrség bünyügyi osztálya ma délelőtt adta át az ügyészségnek Saffián Károlyt és társait, akik ellen tizenhárom rendbeli betörés címén indult meg a büntető eljárás.

* **Házasság.** Ezuton hívjuk meg rokonaonkat, jóbarátainkat és ismerősünket e hó 13-án, vasárnap délután fél 4 órakor a Samuil Micu Klein (Szabadság) utca 5. szám alatt tartandó egybekelési ünnepélyünkre. Blum Ilonka és Horváth Imre.

Özv. Róth Jánosné sz. Gelb tein Janka a maga és alantírt rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy szeretett jó férje illetve a kedves, jó rokon

Róth János

életének 76-ik, boldog házasságának 50-dik évében hosszas szenvedés után csendesen elhunyt.

A megboldogultnak földi maradványait folyó év április 13-án, vasárnap reggel 10 órakor helyeztük örök nyugalomra a Rulikovszky-uti izr. temetőben.

Özv. dr. Konrád Dávidné sz. Geibstein Etelka sógornője
Gál Károly sógora nejevel sz. Zsaler Josefínnel
Dr. Konrád Béla unokaöccse nejevel és gyermekeivel
Özv. dr. Rex Izsóné szül. Konrád Irma unokahuga
Gál László unokaöccse nejevel és leányával.

* **Uj orvosnő.** Czeisler Erzsébetet a mai napon a kolozsvári tudományegyetemen orvosnő avatták.

INVITARE

Se aduce la cunostinta Dlor actionari, ca S. a. Jun. Izidor Ullmann si Fii va tinea adunarea generala ordinara in ziua de 24 Aprilie ora 12 a. m. in biroul societatii (Piata Mihai Viteazul 8) pe care se invita Dnii actionari.

Ordinea de zi:

1. Raportul consiliului de administratie si al comitetului de censoredespre anul de gestiune 1923.
 2. Aprobarea bilantului si contului de profit si pierdere, distribuirea beneficiului net anual si descarcarea consiliului de administratie si a sensorilor.
 3. Eventualele propuneri.
- Consiliul de administratie.**
La adunarea generala numai acei actionari vor avea drept de vot, cari depun actiunile impreuna cu cupoanele inca nescadente cel putin 3 zile inainte de adunarea generala la casierul societatii (Art. 12 al statutelor).

* ... Grenadinok, Libertik, legolcsóbban **LEITNER MARI TONNAL!**

Heti értesítés!

Megérkeztek a valódi

Karlsbad-i porcellán.
Kéz kobald és aranyszélű 12 személyre és 6 személyre. Ebédli készletek, teás készletek, kávé készletek, uzsonnás készletek, feketés készletek, gyümölcs készletek.

Csehországból.
Üveg asztali készletek, 12 személyre és 6 személyre.

Majolika és Fayence.
Fűszerkészletek.

Berndorf Alpaca
övöszközők

Husvétra olcsó porcellán lányék és idők **Téds és kávé csészék.**

Képek elezés! **Áblak vegező:**
Eladás nagyban és kicsinyben

Frauli Komlós Testvérek

Oradea-Mare, — Nagyvárad.
Str. Nicolae Iorga (Zöldfa)-u. 12

Interieur „Alt-Wien“

Antiquitások:

*Márkás porcellán kristály,
keleti perzsa,
régí butorok,
kommod,
vitrinek,
szekretélr*

Str. Calvin
(Ritoók Zs.-u.) 30. I.

Husvétra

Zománcedény
Ü egárak
Porcellánok
Háztartási cikkek
alkalmi vétele

Farkas Áruház

Str. N. Jorga (Zöldfa-u.) 5.
Bazárárak
Kosárárak
Porcellánjavítás Babajavítás

HATVANY

blanar—szücs

Reg. Ferdinand (Rákóczy-ut) 12.

Molykár ellen megóvásokat elfogad
Nagy választék tavaszi szőrmékben

Kiárusítás „HERCULES“-nél

SAS-PASSAGE

az összes raktáron levő áruk minden elfogadható árban.

Nagy cipőkiállítás!

GONDA TESTVÉREK

cipőnagyáruházában Bul. Reg. Ferdinand No. 5
Kérjük világvárosi kirakataink meglekintését.

Bécsi ruhák, kalapok, blousok, pongyolák és gyermekruhák legolcsóbban

HEVESI
párisi divatáruházában
Str. Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 8. sz.

sláhu hölgyeknek!

34 és 35-ös számú cipőt viselő hölgyek figyelmét felhívjuk, hogy raktárról 500 pár legfinomabb vegyes formájú finom cipőket a napi árnál 50 leiel páronként olcsóbban árusítunk

Selejtes cipőáruház!

Felosztották a Vaiszlovics vagyont

A Park szálló épülete Vaiszlovics Emilé, a többi rész a Heimann-családé

Megnyitják a régi szinkört és a Bazar-kertet

A város fejlődésének gazdag történetében egészen rendkívüli jelentősége van annak a változásnak, mely dülőre vitte egy hatalmas vagyont, egy karaktérisztikusan váradai vagyont sorozásait. Lényegében szimpla magánjogi kérdésnek tűnhetne fel az az aktus, ha nem olyan objektumról volna szó, amelynek léte forró közvetlenséggel játszik bele Nagyvárad pezsgő életébe. Az a nevezetes hír tehát, hogy a Vaiszlovics — vagyont a tulajdonosok egymás között felosztották, ebben a városban közérdekű esemény, annál inkább mert ez a családi megállapodás nagymértékben befolyásolja a város modern irányu haladását, amit az tudósításunkból rendre ki fog tetszeni.

A Park szálló és a hozzátartozó épületek roppant komplexuma

két katasztrális hold területet foglal el a város szívében.

Összegeben ennek a kitünő ökonomiával kihasználtnak az értékét egyhárom ki se lehet fejezni. Bizonyos, hogy az óriás épülettömb — mely a köztudat szerint Vaiszlovics Emil tulajdonosa — fölér egy duodec herceg dominiumának az értékével. A felelősségben egyemeletes, részben földszintes épület impozáns frontjával a Fő-ut nagyvárosi rajzát élénkíti s messze, mélyen nyúlik el a Vulcan (Nagy Sándor) utca csendjébe. Az emeleten a Park-hotel nyugati eleganciájú szobái, amelyeknek előkelő berendezésére Vaiszlovich Emil még a bőkevekben igen jelentékeny összeget fordított. Igaz, hogy a hotel nevezetessége lett Váradnak, mint amilyen ragyogó látványosság a világvárosi díszüztetek sora a ház földszintjén és amilyen művészien szép maga a park, melyet légmentesen elzárták a nyilvánosság elől.

Mindazt ami érdekes és szép el kell ismernünk Vaiszlovics Emil fáradhatatlan energiájára, nyugtalan szelleme és töretlen rendszeretete teremtette.

Érdekes, egész lából faragott karakter ez a szurós fekete szemű, élénk, friss ember. Csupa akarat és tetterő és azok közé az elszánt férfiak közé tartozik, akik a gondolatukat végig szokták követni és a terveket meg szokták csinálni. Okos eubiotikával a fiatal emberek friss életkedvét őrizte meg hatvan esztendő korára. Mintegy husz éve, hogy a 18. századból Bethlen-kuriát birtokába vette s azóta nagyon kevés napja mulasztott el alkotó kedvű munka nélkül. Tervezett és dolgozott. Önmaga mérnök, pallérja, kertésze, fiskálisa, házmestere volt. Furt-faragott, rombolt, épített, verekedett, pörölt, harcolt, szétterezte a barátait, akik mindig kevesen voltak és szenvedélyesen gyűjtötte az ellenségeket. Sokszor kell arra gondolnunk, hogy Vaiszlovich Emil nem egyéb, mint egy kissé elrajzolt Jókai-romantikus. Forró temperamentummal mindig huszártiszt korában a magyar katonaság társaságát szerette. De már oda magával vitte a komoly zsidó birtokos értékelnek érczkészletét: a bizanszot, okosságot, számlást. Míg a dühaj dorbézolástól, kártyázástól a szeszszikusan irtózott, egyebekben átretentlenül vette fel a genyri sok tekintetben szerzetreméltó allűrjelt, de azokat

is, amelyek nem mindenki előtt rokonszenveznek.

A kilencvenes években a keresztszegi Csáky-birtokon — nem sok szerencsével gazdálkodott. Munkájában már akkor volt egy hűséges társa: testvérbátyja, Vaiszlovics Gyula. Roppant fizikum, kedves, eszes, katonás ur, odaadó barátja és famulusa az öccsének, kinek főlénye előtt feltétel nélkül meghajolt. De kiegészítője volt Vaiszlovich Emil

cselekvő energiájának. Egymást egészítették ki. Ők ketten egy törhetetlen crejü ember céltudatos munkáját végezték, pontosan, program szerint, klosztott és pompásan képviselt szerepeik szerint. Ilyen két gátsópró energia volt képes arra, hogy a gyomverte, régi grófi udvarházból, szinte költői vízióval feltámassza a modern, városi centrumot, a mai nagyszerű Vaiszlovich házat, ezt a kis amerikai foitot a város közepén.

Megszűnik a vagyontársaság

A vagyont, amelyet ők ketten oly szívós munkával gyarapítottak, voltaképpen a Vaiszlovics örökösöké, de vagyontársaság alapján az egész komplexumot Gyula váratlan halála után Vaiszlovics Emil kezelte. A tömérdek milliókat reprezentáló vagyontársaság tulajdonosai:

Vaiszlovics Emil, nővére: özv. dr Heimann Józsefné és gyermekei: Béla, továbbá Lili és férje Moldován László.

Az impozáns vagyontömeg jelentékeny része még a régi, történelmi emlékü iabódé, Nagyvárad egykori dicsőséges színháza, a híres Bazar-kert és a Bazar vendéglő, valamint egy félig épült mozi. Egy külön kis város a város ölében. A vagyontársaság házpoltikája ugy találta üdvösnek, hogy a tradíciókkal megszentelt épületrészeket egyszerűen használaton kívül helyezze. Így lett az arénából valahol hajdan, Déryné lelke lángolt és Blaháné pacirtszava zengett, így lett a szinkörből előbb sirkomagazin aztán lomraktár. A Bazar vendéglőt pedig Vaiszlovics Emil semmiképp sem adta bérbé. Mondják, hogy igen előkelő vendéglősök tettek már ajánlatot de a hallatlan igényeket nem elégíthették ki. Isten tudja mi mindent követelt. Talán azt kívánta, hogy a vendéglős tyrusi szőnyeggel díszítse a helyiséget, sevresi porcellán edényt tartson és falernumi bort töltjön a vendég poharába. Isten tudja, de a Bazar ma is üres és a gyönyörű akácok kertből is kizárták a közönséget.

Most másképp lesz minden.

A Vaiszlovics örökösök jogérvényes szerződés alapján megszüntették a vagyontársaságot.

A nevezetes megállapodás a tiszteletreméltó Heimann család iniciatívájára történt. Heimannék elérkezettnek látták az időt, hogy vagyontársaságukat tulajdonosok kezébe vegyék át s evégből megtették Vaiszlovics Emilnél a szükséges lépéseket.

És két héttel ezelőtt megkezdődtek a fontos tárgyalások. Vaiszlovics Emil személyesen vett részt a tárgyalásokban, míg a Heimann-családot Moldován László földbirtokos és jogtanácsosuk dr Fehér Adolf képviselte.

A tanácskozások kezdettől fogva

békés szellemben

folytak, amit megkönyvitett az, hogy a fiatal tulajdonosok teljes mértékben és tisztelettel ismerték el Vaiszlovics Emil vagyontgyarapító tevékenységét. Habár egyes momentumokat illetőleg Vaiszlovics merev álláspontra

helyezkedett, aminthogy krisztusi altruizmust valóban nem várhattak tőle, mégis sikerült végig megőrizni a nyugodt és atyafiságosan békés irányzatot. Az előterjesztett javaslatok részletes megvitatása után megtörtént az egység, amelynek szellemében a vagyont így oszlik meg:

Hogy oszlik meg a vagyont?

1. A Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 5. szám alatti Park szálló egész épülete és az 1. sz. pavillon (a park végében nyuló keresztház, amelyben Vaiszlovich lakik) a hozzátartozó kerttel Vaiszlovich Emil tulajdona;

A szinkör és a Bazar-étterem megnyitása

A Heimann családnak a jövőre vonatkozóan értékes, nagyszerű koncepciói vannak. Már a tárgyalások során vagyontársaságuk kihasználására vonatkozóan elősorangú helyekről a legkülönbözőbb ajánlatokat kapták, ami siettette is a tárgyalás befejezését.

A Nagyvárad Estilap tudósítói értesült, hogy Heimannék nagyobbszabású építkezések terével foglalkoznak, s érdeklődött a család egyik képviselőjénél, aki a nyilvánosságot lapunk utján következőkben volt szíves tájékoztatni:

— A terveink már tárgyalás alatt vannak. Ezek szerint Főuti frontonra eső földszinti épületrészeket amelyben az üzletek vannak elhelyezve

egy vagy két emeletesre emeljük.

aszerint, hogy milyen a falak teherbíró képessége. Egy emelet építéséhez már a nyár folyamán hozzá akarunk és fogunk is kezdeni. Az emeleten bérletások lesznek. A műszaki tárgyalásokat az építkezésekre vonatkozólag tulajdonostársunk Heimann Béla műépítész vezeti és irányítja. Azt hiszem a város közönsége örömmel fogadja azt a tervünket, hogy a nagy tradíciókat őrzi

regi szinkört átadjuk művészi rendeltetésének s rádió-termet vagy színházat nyitunk a modernül átalakítandó épületben.

Az átalakításra illetőleg átépítésre vonatkozó terveket Heimann Béla készíti. Igyekezzünk hamarosan befejezni a félig kész

2. A 3. szám alatti földszinti üzlet-sor Simon Bélától) bezárolag Barna Jenő üzletéig) továbbá a Bazar-kert, az étteremmel, a régi szinkörrel, az építés alatt levő mozgósínház és a 2. sz. hotel-pavillon Heimann Józsefné és gyermekei tulajdonába ment át.

A szerződéseket csütörtökön este irták alá és tegnap, pénteken telekkönyvezték. A birtok megosztásának szerződésileg megállapított terminusa:

1924 május elseje.

tehát a vagyont átadása illetve átvétele a jövő héten megtörténik.

A nagyváradai társadalom egyes köreiben értesültek a folyamatban levő tárgyalásokról, s öszintén szólva, mindenkit meglep, hogy az elintézés ilyen szerencsésen zörgés nélkül történt. Vaiszlovics Emil gondolkodását, idegrendszerét a múlt emlékei terhelik, amiket a mai ember meg sem ért. Ennélfogva helyzete képzelhetően nehéz lehetett amikor szívéhez nőtt dolgokról döntenie kellett s egészen bizonyos hogy elhatározását a fiatal örökösök konciliáns magatartása könnyítette meg.

A változás igen érdekesen fogja átalakítani a város jövődő képét.

mozi építését. Erre vonatkozóan három oldalról is érkezett komoly ajánlat. Felépítése után

megnyitjuk a mozi s úgy rendezzük be, hogy este 10 órától kabaréelőadásokra alkalmasá tegyük.

Terveink sorában nem a legkisebb jelentőségű, ami a közönség szempontjából szintén örömbendetes, hogy

a régi Bazar éttermet ragyogóan átalakítva megnyitjuk és a kertet is átadjuk a közönségnek.

A vendéglőt nyugateurópai művészi etablissement-nak tervezzük s fényes cukrászdával és dem irányu haladását, amint az buffet-vel bővítjük ki.

— Ime nagyjában — mondta informátorunk — ezek a terveink. A jövő távlatában van még valami, de ez későbbi probléma. Egyelőre ez az a koncepció, amivel hasznára kívánunk lenni városunknak.

...Eddig van. Bizonyára mindenki átérzi az esemény jelentőségét.

Marton Manó.

* BORTNI KALAP 200 lei, női kalapudonságaink megérkeztek „RITA“ szalon Strada Alexandri (Teleki-utca) 24.

* Április 6—21. Barát képkiállítás Korneisz keretében.

* Elegáns uri ruhákat készít Szalay uriszabó, Str. Episcopul, Csorogariu 9.

* Amerikai, párisi, londoni, berlini és bécsi táncdal-újodonságok kottája kapható a Hegedüs hírlapiroda zenemű osztályában.

Színház

○○○○

HETI MŰSOR:

Szombat délután: **A vén gazember**, mérsékelt helyárrakkal, kezdete fél négy órakor.

Szombat este: **Három a tánc**, operette újdonság, először, bérleten kívül.

Vasárnap délután: **Hamburgi menyasszony**, mérsékelt helyárrakkal, kezdete fél 4 órakor.

Vasárnap este: **Három a tánc**, operette újdonság másodszer, bérleten kívül.

Hétfő délután: **Az első cseppet**, mérsékelt helyárrakkal, kezdete fél 4 órakor.

Hétfő este: **Román előadás**.

Kedd: **Három a tánc**, operett újdonság harmadszer, B bérlet 102. szám.

Szerda: **Tartüffe**, ünnepi előadás dr. Janovics Jenő jubileumára, feleleit helyárrakkal.

Csütörtök: **Három a tánc**, operett újdonság negyedszer, A bérlet 103. szám.

Péntek: **Nincs előadás**.

Szombat délután **Lubinszky együttes fellépte**, gyermek előadás, részben új műsorral, mérsékelt helyárrakkal, kezdete 3 órakor.

Szombat este: **Nincs előadás**.

Vasárnap délelőtt: **Lubinszky együttes fellépte**, gyermek matiné, mérsékelt helyárrakkal, kezdete 11 órakor.

Vasárnap délután: **Limonádé ezredes**, mérsékelt helyárrakkal, kezdete 3 órakor.

Vasárnap délután: **Lubinszky együttes fellépte**, mérsékelt helyárrakkal, kezdete fél 6 órakor.

Vasárnap este: **Pompadour**, bérleten kívül, rendes helyárrakkal, kezdete 8 és fél órakor.

Hétfő délután: **Lubinszky együttes fellépte**, mérsékelt helyárrakkal, kezdete 3 órakor.

Hétfő délután: **Levendula**, mérsékelt helyárrakkal, kezdete 5 órakor.

Hétfő este: **Cigánybáró**, bérleten kívül, kezdete 8 és fél órakor, rendes helyárrakkal.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI:

— **Ma este** bérleten kívül a **Három a tánc**, operett újdonságnak lesz a bemutató előadása, melynek főszerepeit Kovács Kató, Zilahy, Pogány, Borovszky, Misoga, Fratta, Galambos, Vigh, Madas, Pattantyus játsszák. — A **Három a tánc** vasárnap bérleten kívül, kedden B bérletben és csütörtökön A bérletben lesz a színház műsorán. — Délután a **Hamburgi menyasszony** kerül színre mérsékelt helyárrakkal.

— **Tartüffe**, Szerdán este ünnepi előadásban kerül színre dr. Janovics Jenő vendégfelléptével és az ő 30 éves színészkedésének és 22 éves igazgatásának jubileumára a Tartüffe. Az előadást megelőzőleg Nagyvárad társadalmának vezetői, a Színházi bizottság, a város, egyletek és a színház fogják üdvözölni a jubilánst. Erre az előadásra a helyárrak 50 százalékkal fel lesznek emelve. A jegyek árusítását már szombaton reggel megkezdte a pénztár.

— A **Lubinszky együttes fellépései**. A Lubinszky együttes az ő nagyszerű műsrukkal a husvéti ünnepek alatt fognak újra színházunkban fellépni. Első fellépésük szombaton délután 3 órai kezdettel lesz, a 2-ik fellépésük husvét vasárnapján délelőtt 11 órakor lesz, amikor is kifejezetten gyermek matinét tartanak, amikor a gyermekek szórakoztatására szóló műsorban lépnek fel. Vasárnap délután fél 6 órakor felnőtteknek és gyermekeknek szóló műsorban lépnek fel, ugyanezt megismétlik még husvét hétfőjén délután 3 órai kezdettel tartandó előadásban. A Lubinszky együttes minden egyes előadása mérsé-

kelt helyárrak mellett lesz megtartva. Műsoruk változatos, új és nagyszerű lesz.

— **Husvét előadások**. Husvét vasárnapján délután mérsékelt helyárrak mellett 3 órai kezdettel a **Limonádé ezredes** e nagyszerű zenéjű és mulatságos szövegű operett kerül színre az operett együttes kiválóival, vasárnap este pedig a nagyszerű Pompadour operettnek lesz a 16-ik előadása bérleten kívül, rendes helyárrakkal, 5 órai kezdettel a közkedvelt **Levendula** táncos operette

lesz a színház műsorán, este pedig a nagy sikerrel felújított Jókai és Strausz operette a **Cigánybáró** kerül színre bérleten kívül fél 9 órai kezdettel. A Pompadour címszerpét ez alkalommal Kovács Kató játssza, a többi szerepeket Misoga, Borovszky, Zilahy, Madas, Galambos, a Cigánybáró főszerepeit pedig Baksay, Pogány, Bicó, Tihanyi, Misoga, Nagy Margit, Borovszky és Madas játsszák. A husvét előadásokra és a Lubinszky együttes előadásaira már vasárnap reggeltől kezdve meglehet váltani a jegyeket.

Husvétii cipővásár!

A DERBY (Hungária) cipőüzletekben a legfel-
tűnőbb cipődivat újdonságok gyári
árakon kaphatók

- Fiókok: I. Regele Ferdinand (Fő-utca) 2 sz.
- II. Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 5 sz. gyárépület
- III. Nicolae Iorga (Zöldfa-u.) 7 sz.

Str. Avram Iancu 5. (gyárépület) és Nicolae Iorga (Zöldfa-
utca) 7 sz. fiókjainkat teljesen felszereltük a legnagyobb
választéku színes lakk, antilop, nubuc divatárival

Ugyanezen két fiókban rövid ideig egyes párok és selej-
tes cipők mélyen leszállított árakon kaphatók.

REKLAM Szövet

nélkül is angol

különlegességeink gyári árak is olcsóbbak. Dús választék

HAVAS és GRÜNFELD

posztóáruház, Str. Avram I. (Kossuth-utca) 8 szám. — Sas átjáróval szemben

„TIVOLI”

Str. Avram Iancu (vált Kossuth u.) 2.

Megkezdte az olcsó elárusítást

Gyári árak:

Prima flor harisnya 70 lei, Prima muszlin fáttyol 80 lei, Prima selyem flor fáttyol 98-tól 120 leig, Prima cérna harisnyák 22-55 leig, Divat soknik 27-85 leig, Divat nyakkendők 20-95 leig, Divat zsebkendők 15-25 leig, Férfi fehér gallér 18-25 leig. Harisnyák mind a négyféle színben, gyermek-soknik szabó kellékek és minden rövidáru cikkek állandó nagy raktára.

Fénykép!

művészi és olcsó

Alexandri (Teleki)-utca 4. szám.

Róna

fényképésznél

Uri fehéreneműek **CHIC** áruházban,
legnagyobb választékban méret szerint
Bul. Reg. Ferdinand (Rákózy-ut) 7

Salon Chic

Sas-passage

Női kalapok

Mindenféle kalapke-
lékek nagy áruháza.

Nagyban és kicsinyben

12 évi irodai gyakorlattal

rendelkező tisztviselő összes irodai teendőiben való jártassággal állását változtatni óhajtja. Vezető állást vállalna kereskedelmi vállalatnál. Megkereséseket „34” jellegre a kiadóba kér.

KLEIN KALAPJAI

utólérhetlenek, olcsók és szépek

Alakítások

48 óra alatt

készülnek

Uzlet: Str. J. Vulcan (Nagy Sándor-u.) 1.

Gyártelep: Kommandáns réti

Értesitem a szabó, szabónő és konfek-
tíós üzlet-tulajdonosokat, hogy

Str. Sft. Ladislau (Körös-u.)
10 szám alatt levő

kézimunka üzletembe

mű és géphímzést bevezettem.

Készíték

Tambur, Lassu, Perzsa, zsi-
nóröhlést keverve kézi és
gyöngyhímzéssel a legfino-
mab kivitelben.

Elsőrendű munkaerők.

PETERDI

kézimunka ipar.

SPITZER

Női divat és confection modell
különlegességek áruháza.

Oradea-Mare — Nagyvárad
Strada Regele Ferdinand No. 3.

Szövetek, selymek és maro-
cainek, georgettek, creppek,
szádák, grenadinok, és min-
denneműi női divat kelmék.

Felöltők, costumók, estélyi,
utcai és háziruhák, sport és
leányka kabátok és blousok,
Párisi és bécsi modellek.

Saját
angol és francia szabóság.

Művészesemény

Ez a város a vára a vágyakozásnak, szikkadt talaja szomjasan várja az esőt, amelyből sohasem kap elegendőt. Kultúraéhes, telve érdeklődéssel, csapongó fantáziája gócot keres, ahol megkapaszkodhat, hogy új erőre lendüljön a fejlődés országútjain. Ó, a gócot. Hol vannak ezek a gócot, a sziklából kimeredő faderék, amibe a zuhanó test mint mozdulmányokban látható — beleakad s így megmenekül. Az élni vágyásba is belelehet fáradni, mint az elérhetetlen nő utáni hajszába. No jó, de van-e más elérhetetlen, mint a csillagok? Bolond ez a város, mint minden férfi. Vár, vár, aztán észreveszi, hogy hiába vár, kezd beletörődni, kezd lemondani, sőt kiabrándul és a forcimmer aítaján csönget a Nő. Szébb, illatosabb, karcsubb, édesebb, mint valaha. Tessék, itt van!

Kedden délelőtt lesz a vernisszáza annak a képzőművészeti kiállításnak, amelyhez fogható, nagyszabású művészi eseményben még nem részesült a nagyváradi közönség. Hatvanöt kép, hatvanöt nagyszerű élmény. Egy kollekció, a milyent középeurópában még nem láttak. Vaszary János, Fényes Adolf és Szőnyi István vásznai. És nem is beszélve Rippl-Rónai hat szenzációs képről, Csók István legújabb, bizarr érdekességű alkotásairól, Kádár Béla elragadó kompozícióiról.

Vaszary, Fényes, Szőnyi... sokan nem is tudják Váradon, mit jelent ez a három név a képzőművészet világparitásában. A modern irányba lendült piktorának máris olyan reprezentánsai ók, akikről a művészet-történet különleges értékeléssel emlékezik.

Ma tiz esztendeje

— 1914 április 13 —

A Cirkvenica mellett Sebenicoban véres zavargás volt ma a tengerparti kisajátítások miatt. A lakosság gyűlést akart tartani, de azt betiltották. A tömeg a polgármester háza elé vonult és annak ablakait beverte. A polgármester a tömegre lőtt és egy embert megsebesített. A tömeg erre berontott a házba és ott mindent pozdoriává zuzott. Csendőrók verték szét a zendülőket, akik közül sokan megsebesültek.

Apponyi Albert husvéti cikket írt, amelyben élesen állást foglal gróf Károlyi Mihály tervezett oroszországi látogatása ellen.

Diplomáciai körök nagy várakozással tekintenek Vilmos német császár abbáziai látogatására. Az abbáziai találkozások szövegezik meg a Görögországnak adandó válaszigjegyeket és itt fogják elsimítani azokat a különbségeket, amelyek az albán kérdésben Németország, Olaszország és Ausztria—Magyarország között fennállanak.

Ferdinand király párisi pohárköszöntője

Diszebéd az Elyseeben

Párisból jelentik a Radornak: A román királyi pár a városházán lefolyt ünnepségek után az Elyseebe ment, ahol Millerand köztársasági elnök diszebédet adott a felségek és kisérretük tiszteletére. Az ebédre hivatalos volt az egész diplomáciai kar, a szenátus és kamara elnökei, Poincare miniszterelnök és Páris város polgármestere.

Az ebédem az első felköszöntőt Millerand elnök tartotta aki emlékeztetett azokra a hősi harcokra, amelyeket közösen vívott meg a két nemzet, majd rámutatott a királyi párnak a háboru ideje alatt tanusított magatartására és szerepére. Éltette a francia—román barátságot, amely a béke egyik biztosítéka. Poharát a román király családra és Románia fejlődésére üritette.

Ferdinand román király meg hatottan válaszolt az üdvözlésre és köszöntötte a dícső francia nemzetet, amelynek barátsága annyira támogatta Romániát nemzeti aspirációi megvalósulá-

sában. Ferdinand király országa hálájának adott kifejezést Franciaország öszinte barátságáért és szolidaritásáért, a francia katonák hősiességéért, amelylyel román földön és román földért ontották vérüket. Románia ép penugy, mint Franciaország békepolitikát követ, amely a békeszerződések respektálásán nyugszik. Meggyőződése, hogy a közös áldozatok a két ország közötti kapcsolatot még szorosabbra főzik. Poharát Millerand elnök egészségére és Franciaország dicsőségére üriti.

A diszebéd befejezése után ünnepélyes fogadtatás, majd hangverseny volt.

Párisból jelentik a Radornak: A román királyi pár május nyolcadikán Brüsszelbe utazik, ahol nyolc napig fog tartózkodni.

Belgium párisi nagykövete ma tanácskozott Duca román külügyminiszterrel és bocsánatát kérte, amiért a belga kormány válasza késett, de ennek oka a kormány és a belga király akaratától független volt.

Az orosz delegátusok megérkeztek Londonba

Londonból jelentik a Radornak: Az angol—orosz konferenciára kiküldött orosz delegáció tagjai tegnap ideérkeztek. Az el-

ső plenáris ülésen Mac Donald angol miniszterelnök fog elnökölni.

Megbukott a bukaresti spanyol követ

Bukarestből jelenti a Radornak: Az Adeverul közli hogy Spanyol ország bukaresti követe szabadságra utazik és valószínűleg nem is tér többé vissza Bukarestbe.

Ennek oka a madridi királylátogatás körül keletkezett félreértésekben leli magyarázatát. A spanyol kormány új követet fog Romániába kinevezni.

Négyszáz váradi vasutas elkecsereedett panasza

Szegény emberek jótékonyága...

Állami alkalmazottnak lenni még a boldog béke esztendeiben sem tartozott a különösebb földi örömök közé. A háboru már az állami alkalmaztatás felé törekvő embereket kissé klózanította ebbeli szándékukból. A háborus és háboru utáni idők mérhetetlen drágaságával sehogyssem bírt lépést tartani az állami alkalmazottak illetményszabályzata. Mindenkor kormányzatoknak legmostohább gyermekei mindig a közalkalmazottak voltak, különösen a mostani időkben váltak azzá. Ezeknek az időknek a szülöttje a cipőjét foltozó táblalíró és a kapáló professzor. És nem tudjuk, hogy milyen célzatosságot keresünk mögötte, minél nehezebb és felelősségteljesebb munkakört tölt be valaki az állam szolgálatában, annál súlyosabb és elviselhetlenebb az az életlehetőség, amelyet az állam volna hivatalva nyújtani a szolgáltaiban állóknak. Az állam legelhagyatottabb páriái a vasutasok. A testet-lelket ölö, fáradságos és felelősségteljes C. F. R. szolgálatban álló vasutasok a legnehezebben és legrendetlenebbül kapják meg illetményeiket. Fizetés rendezéseik a leg-

többször csak elméletiek, hosszú hónapokig kell várniuk, amíg egy-egy sok memorandumozás, kérvényezés után megszavazott béremelést tényleg folyósítanak is.

Mindezeket abból az alkalomból mondjuk el, hogy bentjárt szerkesztőségünkben egynehány váradi vasutas, a vonatkísérő személyzet tagjai és a következő panaszukat adták elő:

— Január elsején felemelték a vonatkísérő személyzet fizetését havi 60 leitel. Ezt az összeget azonban nem vehették

Oroszország békés viszonyt óhajt Romániával

Varsóból jelentik a Radornak: Miután a külföldi sajtó szenzációs híreket közölt a román—orosz határon levő állítólagos súlyos helyzetéről, amelyet a bécsi orosz—román konferencián történt szakítás idézett volna elő, a lengyel távirati iroda illetékes helyről nyert felhatalmazás alap

fel azonnal, csak most kezdték meg annak kilizetését; összesen 200 leit kapott ezen a címen, mintegy négyszáz nagyváradi vonatkísérő vasutas. A kilizetés alkalmával minden előzetes értesítés nélkül Baloi állomásfőnök levonatott fejenként 20 leit. Nem adtak nyugtát az összegekről és mikor érdeklődtek, hogy milyen címen eszközlik a levonást, azt a választ kapták, hogy valamilyen jótékony alap részére történik. Amiket egyesek, többgyermekes családapák tiltakozni próbáltak a jogtalan levonás ellen, azt a választ kapták, hogy nem vehetik fel a javítást. Az érdeklődés minden tiltakozása hiábavaló volt a husz leikeket levonták. De ezeknél súlyosabb beszámítás alá esik az az intézkedés, hogy a munkában kimerült, fáradt vasutasok kis fizetéséből egészen tekintélyes összegeket, havi 300—400 leiket vonnak le azon a címen, hogy az üzletvezetőség területén sikkasztások történtek. Így bemutatták nálunk egy vonatkísérő fizetési elszámolását. Az illető ötgyermekes családapa, havi jövedelme prémiumokkal s kilométerpénzzel együtt 1800 leit, ebből minden hónapban levonnak 300 leit. Amikor az illető a kolozsvári üzletvezetőségénél érdeklődött a levonás felől, ott kijelentették, hogy az utóbbi időben három—négy sikkasztás, így legutóbb a Condescu-féle sokmillió sikkasztás történt az üzletvezetőség területén és a hiányzó összeget úgy próbálják fedezni, hogy minden vasutas fizetéséből ilyen nagyszegű levonást eszközölnek.

Ugy hisszük kötelességet teljesítünk akkor, amikor ezekre a teljesen lehetetlen állapotokra felhívjuk az illetékesek figyelmét. Azoknak az embereknek, akikre ma vagonok és életek vannak rábizva, akiknek nyugodt lelkiismeretes munkájától függ emberek biztonsága és az egész gazdasági élet normális menete, nyugodt és biztos megélhetést köteles az állam nyújtani, nem pedig a mindennapi megélhetéshez szükséges összegek nagyrészét elvonni olyan címen, amilyhez végeredményben a dolgozó és szegény embereknek vajmi keevés küziük van.

Idegenforgalom Nagyváradon

Ma a következők érkeztek Nagyváradra:

Rimanóczy-szállóba. Boroh Avram kereskedő Konstantinápoly, Ligeti Manó igazgató Budapest, Gubicza Sándor tisztviselő Bécs, Alfréd Friedrich kereskedő Bécs, Hillman József kereskedő Ungvár.

Metropol szállóba: Glocknitzer Gusztáv építész Arad, Vitkovszky Lajos tisztviselő Arad, Kasierer Lipót kereskedő Budapest, Szabó Béla kereskedő Brassó.

Palace-szállóba: Jesinger Herman kereskedő Budapest, Bauer Olivér kereskedő Bécs.

ján közli, hogy ezek a riasztó hírek hamisak és tendenciózusak. Oroszország azzal a ténykedéssel, hogy a besszarabiai kérdésben intranszgens magatartást tanusított, távolról sem akarta a békés viszony megingását előidézni.

Hogy dolgozott az osztrák-magyar diplomácia a békében?

Egy érdekes interpelláció 1898-ból

Az 1867-es kiegyezés következtében a volt osztrák-magyar monarchia strukturája a dualizmusnak valami olyan furcsa formáját teremtette meg, amely a kormányférfiak közt állandó surlódást összetűzést és konfliktust idézett elő. Az egyetlen pártatlan pozíció a külügyek miniszteré, aki egyúttal a császári ház minisztere is volt és akit a magyarok birodalmi kancellárnak tekintettek. Az volt a főfeladata, hogy a Bécs és Budapest közt állandóan felmerülő konfliktusokat elsimítsa és a két ország külpolitikáját egységes irányban vezesse. Ebből aztán az következett, hogy egyszer krízis keletkezett az osztrák kormány és a Ballplatz között, másszor a magyar kormány és a külügyminiszter között. A magyaroktól jobban kellett tartania a külügyminiszternek, mint az osztrákoktól, mert azok a delegációban veszélyesebbek voltak. Így aztán a külügyminiszter legtöbbször a magyarok álláspontját tette magáévá. Nem egyszer fordult elő, hogy a magyar államférfiak döntő súlyjal avatkoztak be Ausztria belügyeibe, így gróf Andrássy bukatta meg Hohenwarth grófot, majd Bánffy bukása a Badeni kormány katasztrófájához vezetett.

Egyik legérdekesebb konfliktus az osztrák kormány és a külügyminiszter közt a következő volt.

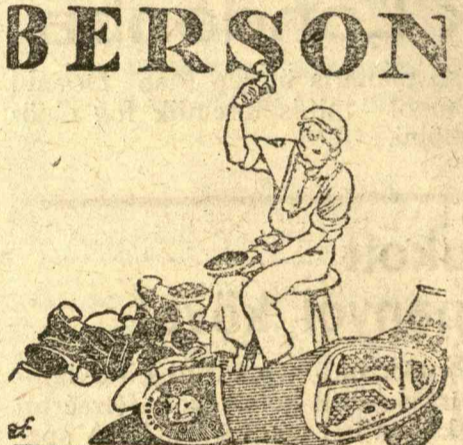
Gróf Goluchovszky Agenor, aki nem kevesebb, mint tizennégy álló esztendőig irányította Ausztria-Magyarország külpolitikáját 1898 őszén egy súlyos politikai bonyodalom elintézését igyekezett lehetővé tenni. A porosz kormány a szláv eredetű osztrák alattvalókat, akik Porosz-Szláviában állottak alkalmazásban évről-évre kiutasította. Minden olyan saionmunkást, akinek nem volt munkája, kiutasítottak, az állandó foglalkozásukat pedig tartózkodási engedélyek váltásával molesztálták. Az osztrák parlament szláv csoportjai körében a szövetséges német államnak ez az eljárása nagy felháborodást keltett és a lengyel klub elnöke Jávorszky, valamint a cseh képviselők elnöke Engländer interpellációban fordultak a miniszterelnökhöz és követelték, hogy az ellenintézkedésekről tegyen jelentést. — Gróf Thun akkori osztrák miniszterelnök a külügyminiszterhez fordult felelősségért. Gróf Goluchovszky megelőzte a miniszterelnököt és sajátkezű irásával ellátott nyilatkozatot adott neki. Ez volt az interpellációra adandó válasz. Meglehetősen éleshangu volt a nyilatkozat és retorziókkal fenyegetett.

Gróf Thun a nyilatkozatot a parlament november 29-iki ülésén olvasta fel és az úgy a magyarok, mint a németek közt nagy felháborodást keltett. A retorzióval való fenyegetéstől féltették a német szövetségi viszony felbomlását és a közös delegáció magyar tagjai Goluchovszky gróf ellen akartak írontot csinálni. Mit tett erre a külügyminiszter? Előbb bizalmas körben, majd a sajtó útján is kijelentette, hogy a miniszterelnök válasza a legnagyobb meglepetés számára, arról ő előzőleg mitsem tudott. Gróf Thun gentlemanhoz illően viselkedett, szó nélkül hagyta a külügyminiszter nyilatkozatát, nem hozta nyilvánosságra, hogy annak tulajdonképeni szerzője a külügyminiszter. Ettől a pillanattól kezdve az osztrák miniszterelnök és külügyminiszter közt a viszony teljesen feszültté vált, úgyannyira, hogy Thun gróf bukásánál Goluchovszky-nak nagy szerepe volt.

HUSVÉTI ILLATSZEREK
legolcsóbban **BARNAMIKLÓS** illatszertárában szerezhetők be. Str. Regele Ferdinand 2. Bazar épület. Viszonteladónak árendámény! Kérjen minden üveghez kedvezményes vásárlási jogosító szelvényt.

Olcsón vásárolható!
Harisnya, keztyű, zokni, zsebkendő, csecsemő cikkek, csipke, szallag, nyakkendő.
Szenszki Miklósnál
Sas-passage (Tarsolyal szemben)
Nagyválaszték! Szolid kiszolgálás

gummisarkok és gummilappal
erősítessen cipészével cipőjére, mert nemcsak pénzt takarít meg, hanem egyúttal kiméli lábát és cipőjét.

Reggelire, uzsonára vacsorára, előételnek legolcsóbbak a Kemény-féle huskonzervek
Májpástétom Hasché Gulyások
1/2, 1/4, 1/8, 1 kgr. dobozokban továbbá
frankfurti virsli
Kapható minden jobb fűszer és csemegé-tüzletben. Viszontelárusítók részére lerakat
Klein Ödön
Oradea-Mare, Str. Petru Maior (Or-u.) 7 szám. Telefon 7-10.
Kemény Testvérek konzervgyára Salonta-Mare

Rimanóczy Fabrica de Mobile și Parchete Societate Anonimă.

Contul Bilanș pe anul 1923. — Mérlegszámla az 1923. évről. Actív — Vagyon: Cassa — Pénztár Lei 325.711.60. Efecte — Értékpapírok 103.632.—. Debitori — Adósok 5.303.429.44. Imobile și instalațiuni — Ingatlanok és berendezések 8.682.325.99. Mașini scule, unelte — Gépek, szerszámok, eszközök 3.971.687.47. Fabricate și Material — Gyártmányok és anyagok 10.996.458.85. Total — Összesen 29.383.245.35. — Passív — Teher: Capital social — Alapítói Lei 10.000.000. Rezerve — Tartalékok 1.500.000. — Rezerve pentru amortizare: la imobilele fabriciei — Értécsökkenési tartalék: — gyári ingatlanoknál 326.441.85, — la instalațiunile fabriciei — gyári felszereléseknél 107.674.42, la mașini, scule, unelte — gépek, szerszámok, eszközöknél 397.168.71, rezerve pt. creanțe dubioase — kétes követelések tartaléka 73.208.47 = 904.493.45. Creditori — Hitelezők 15.482.335.65. Beneficiu net — Tiszta nyereség 1.496.416.25. Total — Összesen 29.383.245.35.

Contul profit și pierderi pe anul 1923. — Nyereség- és veszteségszámla 1923. évről. Pierdere — Veszteség. Dobânzi — Kamatok Lei 1.982.043.15. Cheltuieli generale — Általános költségek 758.384.96. Impozite — Adók 136.274.99. Rezerve pentru amortizări — Értécsökkenési tartalék: creanțe dubioase — kétes követelések tartaléka 73.208.47, imobile de fabrică — gyári ingatlanoknál 326.441.85, instalațiuni de fabrică — gyári felszereléseknél 107.674.42, mașini, unelte, scule — gépek, szerszámok, eszközöknél 397.168.71 = 904.493.45. Beneficiu net — Tiszta nyereség 1.496.416.25. Total — Összesen 5.277.612.80. — Profit — Nyereség. Report de beneficiu din anul trecut — Mult évi nyereség áthozat 17.478.56. Profit la fabricare de vagoane — Nyereség a vaggonyártáson 1.637.946.78. Profit la fabricare de mobile — Nyereség bútorgyártáson 1.357.878.03. Profit la fabricare de parchete — Nyereség a parketgyártáson 3.232.381.32. Profit la ferestre — Nyereség a fűrészáru gyártásán 834.845.02 = 7.063.051.15. Minus pentru cheltuieli generale — Általános üzemi költségeikért 1.802.916.91 = 5.260.134.24. — Total — Összesen 5.277.612.80. — Oradea-Mare, la 31. Decembrie 1923 Coloman Rimanóczy dir. gen., Ladislau Rimanóczy dir. com., Vad. Carol Scherz cassier, Coloman Horthy sef. contabil. Direcțiunea: Árpád Horváth, Ladislau Bocsánzi, Iosif Janky, Stefan Gyöngyössi, Theodor Mihályi, Dr Nicolae Zigre, vad. Col. Rimanóczy, Bartolomu Bodor, Coloman Rimanóczy, Ladislau Rimanóczy, Ignatju Gáspár, Iosif Reitter. — Comitetul censorilor: Joan Mina, Dr Francisc Szemes, Dr Joan Voștinar, Dr Ludovic Mihelffy, Dr Desideriu Cserey, Coloman Pusztay.

* Kegyelet a Sas alatt.

Manicür
Hajmosás
Ondulatio
Modern hajfestés
Művészi hajmunkák
Hygienikus kiszolgálás

Mélyen leszállított árak
Haas Lipót
Linoleum üzletében
Oradea-Mare, Bul. Reg. Ferdinand 5
Telefon 4-63

Férfi és női gummi esőkabát prima minőségben	875.—
Viaszos vászon asztalterítő	80.—
Futó szőnyeg prima minőségű, méterje	85.—
Agyelovaló bevégzett szőnyeg	125.—
Ebédli szőnyeg, kétoldalt használható 200x300	1250.—
Valódi gyapjú tapestrie ebédli szőnyeg 200x300	2950.—
Linoleum futószőnyeg mtre 200x250	167.—
Linoleum ebédli szőnyeg 200x250	1250.—
Otomantakaró 160x300	1650.—
1-a oonus szőnyeg méterje	100.—
Bőrvásznak kárpitosok és kocsigyártók részére, erős minőségben	145.—

Végre
kapható a jó minőségű
Dréher Hagenmacher
Sör kérjük mindenütt

Női mellények,
bőrkalapok, női- és férfi keztyűk, női harisnyák, férfi zoknik
nagy választékban érkeztek az
Old England-ba

Volt Sanditz-féle jéggyárakat

Hitter és Breuer

cég a legmodernebb gépekkel felszerelve üzembe hozta. Jeget házhoz szállít. Telefon 398

Megkezdődtek a Janovics-jubileum ünnepségei

A kolozsvári színház tegnapi estje

Három évtizedes munka egy művészet ezernyi változása közt akkor is érték, ha az nem Janovics Jenő. Hogy most az ő vidéki színészkedése is elérkezett ahhoz az etaphoz, a melynél meghatottan illik megállni, csak természetes, hogy a jubileumi ünnepségek sűrű egymásutánjából kitűnik ragyogásával és jelentőségével a nap, amelyen az ő művészi elindulásának harmincadik évfordulóját ünnepli az erdélyi magyar irodalom és művészet. Az ünnepség festívális külsőségeit sokban emeli, hogy a román hivatalos körök is őszinte rokonszenvvel álltak az ünnepség mellé. Janovics Jenő színészi működésének három deccenniuma egybe esik huszonkét esztendő s színigazgatói működésével.

Barátai, tisztelői, pályatársai hosszabb idő óta készültek arra, hogy ezt a napot, amely egyúttal az erdélyi magyar színészetnek is ünnepnapja, emlékezetessé tegyék. Ez sikerült is a legteltőbb mértékben, mert a román és magyar társadalom egyforma lelkesedéssel vette ki részét a tegnap este megkezdett jubileumi ünnepségből. A kolozsvári magyar színházban lefolyt ünnepélyről tudósítónk telefonjelentése így szól:

A virágokkal dusan dekorált színház nézőterét jóval az előadás megkezdése előtt zsufolásig megtöltötte az ünneplő közönség. Erdély és Kolozsvár színeava ott szorongott tömött sorokban. Ezalatt a színpadon elhelyezkedtek a jubiléum ünnepségeire egybegyűlt testületek képviselői. A gyönyörűen díszített színpad jobb oldalán állott fel a kolozsvári színház teljes személyzete, a baloldalon az ünnepi szónokok, míg a háttérben a társulat tagjai állottak.

Szünni nem akaró éljenzés, markánszerű tapsvihar és a zenei harsonázó üdvözlése közben jelenik meg a színpadon a zongorista István és a társulat Aranka karján Janovics Jenő. A színpad háttérben felállított dalárda üdvözlő énekel, majd előlép Seei főszolgabíró és a távollevő prefektus nevében üdvözi a jubiléumot.

Dr. Carpinisan városi főbíró, polgármesterhelyettes Kolozsvár város közönségének üdvözlését tolmácsolja.

A két beszédre Janovics Jenő román nyelven válaszol.

Dr. Óváry Elemér a kolozsvári színpártoló egyesület nevében tart beszédet, majd az erdélyi magyar színtársulatok üdvözlését tolmácsolják.

Parlaghy Lajos (Nagyvárad) kettős minőségben köszönti a jubiléumot. Mint tanítványa és mint a nagyváradai színház igazgatója.

Hétényi Dömény Elemér a nagyváradai színtársulat elnöke beszédet mond. A társulat tagjait nyújtja át. Darvas Ernő az aradi, Kocsis Imre a marosvásárhelyi, Kocsis Imre a tordai, Gáspár Imre az oravicabányai, Gróf

László a szatmári, Juké Rezső a nagyszalontai színtársulatok ragaszkodásáról biztosították a jubiléumot.

A munkások kulturbizottsága nevében Lenkey, a tanárok és tanulóifjuság nevében Kiss Ernő gimnáziumi tanár Szabó Domokos 90 éves nyugdíjas színész pedig a nyugdíjasok nevében tartottak üdvözlő beszédet, majd Forgács Sándor a kolozsvári színtársulat ragaszkodását tolmácsolta átnyújtva a társulat ajándékát.

sulat ajándékát.

A technikai személyzet üdvözlő szavai után Janovics Jenő a meghatottságtól elcsukló hangon válaszolt a beszédre és kijelentette, hogy ez az ünneplés nem neki, hanem a 132 éves erdélyi színjátszásnak szól. A szeretet, megértés és kultúra nevében köszöni az üdvözlést.

Ezután Janovics Jenő felléptével színrekerült a Tartuffe. Az ünneplés a késő éjszakai órákban ért véget.

Ma este az irodalmi szervezetek és az újságíróegyesület üdvözlöik a jubiléumot és a diszertáció után bankett lesz a Newyork szálló éttermében.

Megnyilt a husvéti kiállítás

Szenzációk a Katholikus körben

Ma délelőtt tíz órakor óriási érdeklődés mellett megnyilt a husvéti vásár, amelyre hetek óta lázas izgalommal készült Nagyvárad és Biharmegye kereskedő és iparosvilága. A kiállítást dr. Barbu Romulusz kamarai elnök nyitotta meg a titkárok jelenlétében. A megnyitáson megjelent Csana Auér rendőrprefektus, Órás László és Mönus Sándor ipartestületi elnökök, Dévald László titkár, dr. Fried János a Csarnok titkára, Jonescu forgalmi főnök, Negulescu képviselő, Hasas főállatorvos, Dr. Popovici Miklós prefektus megjelenését kolozsvári tartózkodása akadályozta meg. A föl soroltakon kívül még számos előkelő és iparos és kereskedő jelent meg.

Impozáns tömeg lepte el csakhamar a Katholikus Kör nagyszalontai színtársulatot, amely zsongva-bugva ámulattal nézte ezt a hatalmas, ragyogó kallidoszkopot. A megjelentek ajkairól minduntalan elhangzott az elragadtatás. Minden lépés az izlés egy újabb fordulata, a nagy fejlettségű biharmegyei ipar csillogó gyöngyszeme. Titáni küzdelem folyik itt: mintha a kiállítók egymást akarnák a nemes versenyben felülmúlni és káprázatos rendezői izlésük mellé segítőtársul vették magukoz a kiállított tárgyak minőségét. Szenzációs. Délelőtt tíz órakor ingyen uzsonát kapott mindenki. Rózsaszín, illatos prágai sonkát és fehér kenyeret. Hozzá egy pohár sört.

A galérián ezalatt serényen folvtt a parkett vixolás. Előkezület a tánchoz. A dobogón egy kitűnő zenekar szórakoztat. A tánchoz külön jazz band muzsikál. — Tekintettel arra a rendkívüli érdeklődésre, amely mindenki részéről megnyilvánult a kiállítás még a hétfői napon is tart. Nyitva lesz tehát a kiállítás ma este 8-ig vasárnap reggel 9-től este 9-ig és hétfőn is egész nap.

Elítélték a váradai törvényszék sikkasztó tisztviselőit

Ma délben hirdette ki Nesselrode-tanács az ítéletet a sikkasztó törvényszéki tisztviselők büntetésében.

Buzás Istvánt másfélévi, Lincsik Ferencet tizennégy havi,

Znemberi Mártont három havi végül Szász Bélát és Chisvai Jánost egy-egy havi fogházra és politikai jogaiknak egytől három évig terjedő idejü való felfüggesztésre ítélte a bíróság.

Meghalt a nagyváradai telefon megalapítója

A régi Várad karakterisztikus embereinek sorából ismét kidőlt egy markáns alak. Kevesebbek lettünk egyemberrel, akit minden idegszála e városhoz fűzött és akinek lángoló tervei nemes nagyotakarásai Nagyvárad fejlődésében nem tüntek el nyomtalanul. Hetvenhat esztendővel korábban meghalt Róth János, aki negyven esztendővel ezelőtt, az akkor még kicsiny és tapogatózó városban, Váradon, minden előítéletet, gúnyt és akadályt leküzdve bevezette Edison annak idején meglehetősen ismeretlen találmányát: a telefont.

Abban az időben, amikor még az állam sem igen érezte, hogy vérkeringésének éltetője, lükte-

tó ereje a telefonhálózat, amikor még az emberek eszelősnek, boldognak tartották azt, aki a modern technika valamilyen vívmányát a reális életbe igyekezett bekapcsolni, Róth János az apostolok türelmével, hősi elszántsággal hét, irrd és mondó hét előfizetővel berendezte a

Kossuth Lajos utcán, a Biharmegyei Takarékpénztár mostani helyén az első telefonközpontot. Eleinte nevelték, bámulták, értelmetlennek tartották, később nehéz munka árán és évek során százra sikerült az előfizetők számát felszaporítania. Akkor aztán jött az állam és mikor államosították a telefont, megváltotta Róth Jánostól is sok küzdelmekkel megépített és megalapozott kis vállalkozását.

Róth János ekkor nyugalomba vonult és az a férfiú, aki Nagyvárad kulturfejlődése körül érdekes és nehezen felejtendő érdemeket szerzett, teljesen visszavonult és csupán a neologizraelita hitközség munkájában tevékenykedett.

A magas, szikár ősz öreg ur csak rövid ideig betegeskedett és ma éjjel 76 éves korában csendesen elhunyt. Temetése vasárnap délelőtt 11 órakor lesz a Kereskedelmi és Iparkamara épületében levő gyászszobából.

Villamos szerencsétlenség a Kolozsvári-utcán

Megrendítő szerencsétlenség történt tegnap este 8 órakor a Kolozsvári utcán. Nagy István 23 éves fiatalember az egyik rendezes menetesebességgel haladó „C” jelzésű villamosra akart felugrani, de a lépcsőről olyan szerencsétlenül csuszott le,

hogy a villamos kerekei bal lábát tőből lemetszették.

Az eszméletlen állapotban maradt fiatalembert beszállították a zsidó kórházba, ahol még az éjszaka folyamán megoperálták.

A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy Nagy István saját elővigyázatatlanságának lett áldozata.

* A tisztviselővizsgáztató bizottság. A prefektura felterjesztést intézett a belügyi kormányhoz és utasítást kért arra vonatkozóan, hogy ki tartozik fizetni a tisztviselőket vizsgáztató bizottság tagjainak napidíjait. Ma érkezett le a belügyi kormány döntése, amely elrendeli, hogy a város által delegált tagok napidíját a város, a megyei tagok illetményét pedig a megye tartozik megtéríteni.

Az „Apolló” mozgószínház legközelebbi ujdonsága hétfőn először

Tiszti becsület

keleti dráma.

Április 24-én tárgyalják a selyemcsempészést

A milliós selyemcsempészéssel vádolt kereskedők büntetésének tárgyalását április 24-ikére tűzte ki a váradai törvényszék. Az ezzel kapcsolatos vesztegetési ügyben ma kellett volna a

főtárgyalást megtartani, azonban az egyik vádlott betegsége miatt nem jelenhetett meg és így Bogdan Manea tanácselnök a tárgyalást elnapolta.

ELSZAKITHATATLAN Kék munkás, vászon és szövet ruhák „INDUSTRIA” ruhaüzeme Oradea-Mare Calea Victoriei No. 1.

APROHIRDETÉSEK

Minden szó 3 lei, vastag betűkkel 6 lei.
— A legkisebb hirdetés ára 30 lei.

LEVELEZÉS

AZON hölgyek, kik szeretnek szolid, megbízható üzletben vásárolni Kertész Reclan szövet, selyem, vászon árak üzletét keressék fel a Royal mellett, Rimanóczy-uteán.

LAKÁS

5000 lelt fizetnék havonta kényelmesen butorozott szobáért, kitűnő ellátással, jó levegőjű szőllőben. Címet a Hegedüs hírlapirodába kérek. 279

ÜZLETHELYISÉGET, vagy raktárnak alkalmas tágas helyiséget keresek. Dr Balázs ügyvéd, Strada Sf. Ladislau (Körös-utca) 7. 334

ALKALMAZÁS

AVIZ. A „Nationala” Biztosító Oradea-Mare, Rimanóczy-utca 6, ügyes biztosítási ügynököt keres, ki a román nyelvet is bírja. Bővebb felvilágosítást szóbelileg fenti címen. 336

ANGOL munkához elsőrangú férfi-munkás és kézilány felvétetik. Tausz Salon Strada Episcopul Ciorogariu (Uri-utca) 15. 339

UJSÁGÁRUS fiut elítással keresek. Cím Hegedüs hírlapirodában. 277

MINDENES szobalányt 15-ére keresek. Cím a Hegedüs hírlapirodában. 327

MINDENES főzőnő azonnali belépésre felvétetik, gyermektelen házaspárhoz. Molnár, Piata Regina Mária (Bémer-tér) 3. szám. 314

LIBRARIA Romaneasca s. a. Oradea-Mare, Strada Parcul Traian 6. keres egy fiatal embert üzlet szolgának, ki a román nyelvet is bírja. Fizetés megálapodás szerint. Jelentkezni lehet fenntevett üzletben. Az igazgatóság. 328

MEGBÍZHATÓ kisasszonyt vagy gondozónőt keresek ó bizonyítványokkal 3 éves gyermek mellé. Cím Hegedüs hírlapirodába.

HÁZMESTERNEK gyermektelen házaspár felvétetik. Cím megtudható Piata Mihail Viteazul (Nagypiac-tér) 8. ház-felügyelőnél. 335

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ ház nagy telekkel, fa üzlettel átadható lakással, 2 szoba, konyha, speiz, 1 iroda és mellékhelyiségekkel. Cím: Hegedüs hírlapirodába. 338

ELADÓ ház két szobával, nagy udvarral, istállóval, azonnal elfoglalható, Francia-sor 30. 337

EGY teljesen jókarban levő kis Singer varrógép eladó. Cím Strada Aurel Vlaicu (Vámház-utca) 21.

NAGYON szép hálószoba, 2 rézgy madracca, 2 kis szekrény, 2 nagy szekrény tülkörrel, Argaman szőnyeg 4 és fél 3 és fél, 2 moket fotel eladó. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. 282

ELADÓ butorok, képek, ruhaneműek. Strada Printul Carol (Szilágyi Dezsó-utca) 10. emelet. 330

JÓ karban levő balkaros gép eladó. Értekezni: Nemes, Strada Bizericei (Templom-utca) 24.

ELADÓ komplett 6 személyes szerviz, nagyon olcsón. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra. 325

EGY új világos zománcozott hálószoba butor eladó. Pece-utca 1. 341

KERESÉK megvételre egy jókarban levő fürdőkádat, Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra, Szász. 230

ÜGYES fiatal mindenest keresek két tagu családhoz. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra, Szász. 236

KÜLÖNFÉLÉK

FEHÉRNEMŰBE való filéket, kerek filé készítését, gobelin kivarrást vállalom. Cím a Hegedüs hírlapirodában. 331

JÓ kis biciklit keres Jakobi Imre, Str. Gójdu (Beöthy Ödön-utca) 28. 340

Használt, de jó karban levő BUTOROKAT

csakis **GRÓSZ** butor-üzletében Baros-utca 6. **szereshet be legolcsóbb árban.** Vilamos megálló

Használjunk kizárólag **PLANTOL**

legjobb növény ételzsírt, mert tiszta, egészséges és szapora Kapható **שר פסח** is

Kosered előállítva, szigoruan az orthodox izr. rituelek szerint **Fuchs Benjamin** nagyváradi orth. főrabbi ur felügyelete alatt **Készíti a Fabrica Phenix S. a. R. Bucaresti.**

Oradea-marei képviselőt: **FISCHER EMIL** Parcul Stefan cel mare 11. — Telefon 692

DIANA ROSBORSESZ
az egyedül valódi
Ugyeljünk a DIANA névre

Aszódi-nál Sas-palota
בשר של פסח
Husvétli fűszerek
Czeresz Plantol, szilva, nyers és pörkölt kávék, cukor, ecet, só, szilvórium, nemes édes paprika és osokoládék.
Friss Jánoskenyér 1 kg. 18 Lei.

Husvétli edény
Porcellán
Üveg
Zománcedény
Készletek
Disztárgyak
Utikosarak
Gyermek sportkocsik
Legnagyobb választék
Legolcsóbb árak

Farkas áruház
Oradea-Mare, Str. N. Iorga 5

MASITS, szücs
Str. Vlahuta (Szent János-utca) 2
Szörmék nyári gondozását, molykár elleni megóvását biztosítással vállalom
Alakitásokat és javításokat nyári időben jutányos áron végzek

Gyönyörű **nőkabátok** és férfilitőny szövetek érkeztek
Klein Ödön
céghez, Piata Mihail Viteazul (Nagypiac-tér, Kolozsvári-u. sarok)

Gyapjuipar R. T. Timișoara
Oradea-Marei fiókja
Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) No. 13

Sürgőnycim: Fonal
Román királyi udvari szállítók

Telefon: 16-63

— Eredeti gyári árak! —

Szövetek minden kivitelben

Fonalak Perza, Jumper, Smyrna, Eszaki selyemtényű, felvető

Harisnyák Comerc és jobb áru

Tricotáruk téli és nyári

Egy vagon jumper-selyem érkezett a **Carnevalba**
csodás színek, elsőrangú minőség, reklámárak.
Bul. Regele Ferdinand 7.

Legolcsóbb cimtáblák
Földesnél készülnek
S-guna (Kapucinus utca) 19.

Izabo van elég de olcsón és jó kizárólag
David és Kohn uri szabónál
Strada Alexandrii (Teleky-utca) 4.

EGY tenniszhaló elsőrangú anyaggyártmány, egy hármass könyvszekrény sürgösen eladó. Bulevardul Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 30. jobbra Szász.

Legujabb **Női kabátok** már 550 leiért
Női ruhák és pongyolák 250 leitől
Gyermek ruhácskák 75 L-től
Model áruház
Str. Vlahuta (Szt. János-utca)

Sonnenfeld Adolf részv. társ.